

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :54045643-610-E.160204
Konu :Soru Önergeleri (7/22795)

16.01.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.12.2019 tarihli ve 43452547-120.07-591220 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Aydın Milletvekili Sayın Süleyman BÜLBÜL'e ait 7/22795 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş (7/22795) (2 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : XGSTOGWQ Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-cbys>

Evrak Doğrulama Kodu: XG5T0GWWQ Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tari>
 Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya /
 ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60
www.tarimorman.gov.tr

Bilgi için: Tülin DÜRAK
Mali Hizmetler Uzmanı
Telefon No: (312) 258 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN SÜLEYMAN BÜLBÜL'E AİT 7/22795 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Günümüzde artan dünya nüfusunun beslenmesi için gerekli olan gıdanın karşılanabilmesi için bitki ıslahçıları tarafından daha yüksek verim veren aynı zamanda kaliteli ve olumsuz yetiştirme şartlarına dayanıklı çeşitler geliştirilmektedir. Bu geliştirilen çeşitler doğada var olan melezlemenin insan eliyle yapılan hali olan hibrit ıslahı dediğimiz yöntemler kullanılarak da yapılabilmektedir.

Hibrit (melez) tohum; anası ve babası belli olan, aynı türdeki bitkilerin melezlenmesi sonucu meydana gelir. Hibrit tohumlar aslında doğada var olan ve üretilen tohumlar olup, insan eliyle teknoloji kullanılarak arzu edilen amaçlara göre ıslah edilmiş tohumlardır. Islahçılar, pazarın istediği şartlara göre üstün özellikli anaç tohumları melezleyerek daha üstün özellikli yeni bireyler elde ederler.

Hibrit tohumların üretiminde;

- Üretici açısından daha yüksek verim,
- Tüketici açısından daha yüksek kalite,
- Pazar ve ihracat açısından da standardı değişmeyen ürün amaçlanmaktadır.

Hibrit tohumlarda yoğun ilaç kullanımı söz konusu değildir. Zaten bu tohumlardan gelişen bitkilerde pek çok olumsuz koşullara dayanıklı bitkiler olup, yoğun ilaç kullanımını gerektirmemektedir.

Hibrit tohumlar kısır değildir, dolayısıyla hibrit tohumlardan gelişen bitkilerin meyvelerinden tohum alındığında, bu tohumlar kullanılarak yeniden üretim yapılabilmektedir. Ancak gelişen bu bitkilerde açılmalar yani farklı tipte meyveler, farklı renkte yaprak vb. gibi görülebilmekte ve verimde de azalmalar olmaktadır.

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüze (TAGEM) bağlı Ulusal Gen Bankası (İzmir) ve Türkiye Tohum Gen Bankasında (Ankara) yaklaşık 3300 türe ait 106.000 tohum örneği muhafaza altındadır. Bu örneklerden Ülkemize ait tarımsal değere sahip 50 çeşide ait 143 farklı yerel tohum çeşidi bulunmaktadır. Bu bitkiler temel olarak tahıllar, baklagiller (yemeklik dane), endüstri bitkileri (yağ ve enerji bitkileri), sebze ve yem bitkileridir. Araştırma Enstitülerimizin yürüttüğü projelerle genetik kaynaklarımız ve yerel çeşitlerimiz için toplama, muhafaza ve Ar-Ge çalışmaları devam etmektedir.

Dış ticarete ilişkin veriler TÜİK tarafından resmi internet sitesinde kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

2018 yılında 67 ülkeden tohum ithalatı gerçekleştirilmiş olup, buna karşılık 86 ülkeye tohum ihracatı yapılmıştır.

Bakanlığımızca Ülkemiz tohumculuk sektörünün gelişimini teşvik etmek amacı ile sektöre yönelik birçok kalemde destek sağlanmaktadır. Bu desteklerin başında sertifikalı tohum kullanım ve üretim destekleri gelmekte olup, bu kapsamda bugüne kadar üreticilerimize 2,1 Milyar TL üzerinde doğrudan destekleme ödemesi yapılmıştır. Ayrıca sektöre yönelik AR-GE destekleri ve düşük faizli kredi destekleri de sağlanmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bakanlığımıza bağlı Araştırma Enstitüleri tarafından yani tamamen kamu kaynakları ile Bakanlığımız uzman araştırmacıları sayesinde geliştirilmiş %100 yerli ve milli çeşitlerde 1963 yılından 2002 yılına kadar tarla bitkileri alanında 196 çeşit geliştirilmiş ve tescil ettirilmiş iken, 2002 yılından günümüze kadar ise 553 çeşit geliştirilip tescil ettirilmiştir. Tarla bitkilerinde Araştırma Enstitülerimiz günümüze kadar tescil ettirilmiş toplam 749 çeşitle Türkiye yerli tohumculuğuna büyük katkılar sunmaktadır. Enstitüler haricinde üniversiteler tarafından geliştirilen 64 çeşitle ve 2296 özel sektör çeşidini eklediğimizde toplamda 3109 tarla bitkileri çeşidi bulunmaktadır. Ayrıca Ülkemizde üretimdeki mercimeğin %100'ü, arpanın %99'u, nohutun %98'i, makarnalık buğdayın %98'i ve ekmeklik buğdayın %70'i yerli çeşitlerden oluşmaktadır. Yerli tohum ekimini yaygınlaştırmak amacı ile İl Tarım ve Orman Müdürlüklerimiz aracılığıyla Araştırma Enstitülerimizde geliştirilen yerli çeşitlerin çiftçilerimize tanıtılması ve ulaştırılması için demonstrasyon (deneme) çalışmaları yürütülmektedir.

Bunun yanında TAGEM ile TSÜAB (Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği) arasında "Yerli Çeşitlerin Uygun Olduğu Bölgeleri Belirlemek ve Tanıtmak Amacıyla Demonstrasyon Çalışmalarına İlişkin İş Birliği" Protokolü yapılmıştır. Bu Protokol ile ihtiyaç duyulan yerli çeşitlerin çiftçi şartlarında demonstrasyon çalışmaları ile bölgeye uygunluğunu göstererek, yerli ve milli tohumların kullanımını artırmak ve tohumculuk faaliyetleri alanında işbirliği yapmak üzere hazırlanmıştır. Bu işbirliğinde tarla ve bahçe bitkileri ürün grubuna giren tüm yerli ve milli çeşitleri kapsamaktadır.

Ülkemizde tohumculuk sektöründe hem kamu hem de özel sektörün payları mevcut olup, türlere göre kamu ve özel sektörün üretim payları değişkenlik göstermektedir.

Sermaye yapılarına göre 2019 yılı itibari ile Ülkemizde 939 adet özel sektör tohum firması bulunmaktadır.